

NOTAT

28. september 2020

Sag 2020 - 9878

Bilag 5.2: Pejlemærker for decentral erhvervsfremme: Status og udmøntning i 2021**Formål**

Notatet indeholder en statusbeskrivelse for hvert af de ti pejlemærker i bestyrelsens strategi *Erhvervsfremme i Danmark 2020-2023*. Statusbeskrivelsen ledsages af input til, hvordan bestyrelsen – bl.a. gennem sine udmøntninger i 2021 – kan arbejde videre med at indfri de mål, som pejlemærkerne afspejler.

Baggrund

I *Erhvervsfremme i Danmark 2020-2023* har bestyrelsen opstillet ti pejlemærker, som indrammer, hvordan bestyrelsen vil bidrage til at udvikle erhvervsfremmesystemet og virksomhedernes konkurrenceevne. De fire tværgående pejlemærker sætter fokus på lokal og regional forankring, forenkling, virksomhedernes behov samt partnerskab og samarbejde, mens pejlemærket for hvert af de seks drivkræfter beskriver en ønsket retning inden for bl.a. internationalisering og grøn omstilling (se oversigt på næste side).

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse har forskellige virkemidler til at understøtte den ønskede retning på de ti pejlemærker. For det første og mest direkte kan bestyrelsen påvirke udviklingen ved at prioritere sine tilskudsmidler på forskellige indsatsområder og ved at opstille krav og vurderingskriterier i udmøntning af midlerne.

For det andet kan bestyrelsen indgå i dialog og samarbejde med vigtige aktører inden for erhvervsfremme. Samarbejde og dialog bidrager til at fremme koordination, effektivitet og forenkling af erhvervsfremmesystemet. Et eksempel er den tætte dialog med lokale, regionale og nationale aktører, som fandt sted i forbindelse med udformningen af bestyrelsens strategi. Også samarbejdet med Uddannelses- og Forskningsministeriet om fremtidens klynger er et godt eksempel.

Bestyrelsen skal desuden i forlængelse af aftalen med erhvervsministeren om bestyrelsens strategi fortsætte et arbejde, som skal resultere i lokale fyrtårninitiativer, som har potentiale til at styrke erhvervsudviklingen i en hel landsdel. Dette arbejde kan give nye muligheder for bestyrelsen for at indgå samarbejder og partnerskaber med både lokale og nationale aktører.

ERHVERVSSTYRELSENVejlsøvej 29
8600 Silkeborg

Tlf. 35 29 17 00

CVR-nr 10 15 08 17

E-post deb@erst.dkwww.erst.dk**ERHVERVS MINISTERIET**

De fire tværgående pejlemærker og de seks drivkraft-pejlemærker i Erhvervsfremme i Danmark 2020-2023



1. Lokal og regional forankring (tværgående pejlemærke)

Pejlemærke
Lokale og regionale udfordringer, muligheder, vilkår og erhvervsstyrker er grundlaget for den decentrale erhvervsfremme, der skal række ud til alle typer af virksomheder

Status
<ul style="list-style-type: none"> • Erhvervshusenes bestyrelser har bidraget til strategien <i>Erhvervsfremme i Danmark 2020-2023</i>, særligt de regionale kapitler. • Erhvervshusenes bestyrelser har, jf. aftale mellem bestyrelsen og erhvervsministeren, givet input til udmøntning i 2020 og 2021, jf. bilag 3.2. • Siden sin start har bestyrelsen medfinansieret i alt 141 projekter, hvoraf godt halvdelen er lokale, dvs. har kun aktiviteter i ét erhvervshus-opland. Flere lokale projekter forventes besluttet på bestyrelsens møde i november 2020, hvor to lokale puljer skal udmøntes. Der vil i 2021 være i alt ca. 300 eksisterende lokale projekter. • Regional og lokal forankring indgår som vurderingskriterium i alle annonceringer, dvs. at alle projekter, også de landsdækkende projekter, bliver vurderet på, at de imødekommer lokale udfordringer og muligheder • Bestyrelsen har taget hul på en ”fyrtårsindsats”, der sigter på at finde og opdyrke initiativer, der bygger på lokale ambitioner og virksomhedsbehov, og som har potentiale til at styrke erhvervsudviklingen i en hel landsdel.

Overvejelser om fokus i 2021
<p>Bestyrelsen skal drøfte, hvordan pejlemærket om lokal og regional forankring skal fremmes i 2021. Det foreslås, at indsatsen bl.a. omfatter følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tæt dialog med erhvervshusenes bestyrelser om fokus i indsatsen samt med øvrige lokale og regionale aktører om lokale og regionale udfordringer og muligheder. • Fortsat vægtning af regional og lokal forankring som kriterium i vurdering af ansøgninger. • Etablering af samarbejder og partnerskaber med lokale og nationale aktører om opdyrkning af lokale fyrtårsinitiativer, der har potentiale til at styrke erhvervsudviklingen i en hel landsdel, herunder identificering, udvælgelse og (med)finansiering af disse. • Lokale projekter kan som hidtil – i et vist omfang – søge og modtage tilskud under de tværgående annonceringer. Der tages konkret stilling hertil ifm. de enkelte annonceringer. <p>Derudover kan bestyrelsen overveje, om der også i 2021 skal afsættes en særlig pulje målrettet lokale projekter. En pulje øremærket lokale projekter kan bidrage til en lokalt forankret indsats, som styrker muligheden for at møde særlige lokale og regionale udfordringer og muligheder. En sådan pulje kan give bestyrelsen mulighed for at yde støtte til særlige stedbundne erhvervsfremmeinitiativer, hvor der ikke er behov for en landsdækkende indsats men for en målrettet lokal indsats. Det er i den sammenhæng vigtigt, at en eventuel pulje øremærket lokale projekter tilrettelægges på en måde, som <i>ikke</i> bidrager til at skabe et mere fragmenteret og for virksomhederne vanskeligere gennemskueligt erhvervsfremmesystem. Det kan fx ske ved at puljen fokuseres på lokale stedbundne projekter, som understøtter lokale erhvervsstyrker, og at der er fokus på at nye lokale projekter ikke er overlappende til de eksisterende erhvervsfremmeprojekter, herunder de ca. 300 igangværende lokale projekter.</p>

2. Forenkling (tværgående pejlemærke)

Pejlemærke
Bestyrelsen vil fremme et mere enkelt, digitaliseret og overskueligt erhvervsfremmesystem med færre og stærkere aktører og nemt tilgængelige ydelser.

Status
<ul style="list-style-type: none"> • Med afsæt i de styrkepositioner, som bestyrelsen har udpeget, er det lykket at reducere antallet af offentligt finansierede klynger og innovationsnetværk til 10-12 styrkepositioner og et mindre antal spirende. Der er sket en udvikling fra et fragmenteret aktørlandskab med mange aktører og overlap til et konsolideret aktørlandskab. • Pt. er 19 destinationsselskaber etableret eller under etablering. 91 ud af 98 kommuner er omfattet. Målet var 15-25 destinationsselskaber inden udgangen af 2020. • De seks nye <i>erhvervshuse</i> er kommet langt i omstillingen fra væksthuseenes smalle målgruppe til også at tilbyde specialiseret erhvervsservice til alle virksomheder med behov. Erhvervshusene er knudepunkter i erhvervsfremmesystemet med et tæt samarbejde med lokal erhvervsservice og adgang til statens ordninger og innovationsfremmesystemet. • Den digitale erhvervsfremmeplatform <i>Virksomhedsguiden</i> samler digital vejledning på tværs af mere end 20 myndigheder og erhvervshusene om opstart, drift og udvikling af virksomhed. Derudover giver Virksomhedsguiden overblik over mere end 600 erhvervsfremmetilbud. Virksomhedsguiden udvikles løbende. I de første otte måneder af 2020 har Virksomhedsguiden haft 1,4 millioner besøg fordelt på 700.000 brugere. • Der er etableret en arbejdsdeling ift. virkemidler og roller mellem de centrale aktører (kommuner, erhvervshuse og klynger), som gør det enklere for virksomhederne at vide, hvor de kan få hvilken hjælp. Virksomhederne bliver dog fortsat mødt af et stort antal forskellige operatører og indsatser. Alene i bestyrelsens projektportefølje er der, inkl. projekter overtaget fra regionale vækstfora, over 350 projekter fordelt på ca. 150 forskellige operatører. På Virksomhedsguiden er der over 600 ydelser fordelt på 150 operatører.

Overvejelser om fokus i 2021
<p>Bestyrelsen skal drøfte, hvordan pejlemærket om forenkling skal fremmes i 2021. Der er sket en betydelig forenkling af erhvervsfremmesystemet, og der kan være behov for at give det nye system ro til at virke og fokusere på at konsolidere og styrke det forenkede landskab, før der tages stilling til eventuelle yderligere tiltag for at fremme forenkling. Det foreslås, at indsatsen bl.a. har fokus på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konsolidering af aktører på klynge- og turismeområdet: De nyudpegede klynger skal årligt udarbejde handlingsplaner som del af styringskonceptet, der vil være grundlag for dialogen med klyngerne om deres aktiviteter, økonomi, tilgængelighed, forenkling mv. Destinationsselskaberne ventes at være konsolideret i 19 selskaber ved udgangen af 2020. 2021 kan derfor have fokus på at arbejde videre med at styrke de nye organisationer. • Digitalisering: <i>Virksomhedsguiden</i> vil i løbet af 2021 kunne understøtte en yderligere forenkling for virksomhederne ved at kunne huse særskilte projekt- eller aktørsites, hvorved omkostningerne til etablering og drift af kommunikationskanaler og adgangen til virksomhederne minimeres. Det vil betyde, at relativt flere af bestyrelsens midler vil kunne anvendes på virksomhedsrettede ydelser, og at det bliver enklere for virksomhederne at tilgå dem digitalt. • Nye modeller for udmøntning, der styrker det forenkede aktørlandskab. Fx driver de enkelte erhvervshuse mange forskellige projekter, som markedsføres individuelt. Der kan udmøntes til flere store rammeprogrammer, som kan suppleres af lokale stedbundne projekter og arbejdes på udmøntningsmodeller, som i mindre grad fokuserer på enkelte projekter. Også ”boost” af allerede eksisterende, velfungerende og efterspurgte indsatser frem for igangsættelse af nye vil kunne bidrage til at forenkler erhvervsfremmesystemet.

3. Virksomhedernes behov (tværgående pejlemærke)

Pejlemærke
Decentral erhvervsfremme skal levere relevante, efterspurgte og professionelle tilbud, der er tilrettelagt med virksomhedernes behov i centrum.

Status
<p>Eksisterende tiltag til at tilrettelægge indsatsen med udgangspunkt i virksomhedernes behov:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bestyrelsens udmøntningsplan bliver til i dialog med erhvervshusenes bestyrelser. • Bestyrelsens annonceringer, udpegninger af styrkepositioner mv. er baseret på undersøgelser, analyser, evalueringer og effektmålinger af tidligere indsatser samt på dialog med bl.a. brancheorganisationer. • Virksomhedernes behov indgår som vurderingskriterium i alle bestyrelsens annonceringer, dvs. der lægges vægt på, at ansøger kan dokumentere/sandsynliggøre, at projektet imødekommer erkendte/uerkendte behov i virksomhederne • Bestyrelsens direkte tildelinger er givet til initiativer, som har oplevet stor efterspørgsel fra virksomhederne, heriblandt <i>SMV: Digital</i> og <i>Early Warning</i>. • Bestyrelsens sekretariat følger løbende op på, at de igangsatte projekter skaber de forventede resultater i virksomhederne, og hovedparten af projekterne evalueres eksternt.

Overvejelser om fokus i 2021
<p>Bestyrelsen skal drøfte, hvordan pejlemærket om virksomhedernes behov skal fremmes i 2021. Det kan fx ske på følgende måder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yderligere fokus på at dataunderstøtte indsatsen: Eksisterende evalueringer, effektmålinger og analyser (herunder fra REG LAB) kan bringes mere systematisk i spil som beslutningsgrundlag for bestyrelsen. Derudover foreslås det, at der etableres et virksomhedspanel, som kan bidrage til et mere aktuelt billede af virksomhedernes behov på tværs af landet, jf. bilag 7.1. • ”Boost” af efterspurgte indsatser: Bestyrelsen kan vælge at give flere midler til eksisterende indsatser, som har vist sig effektive og efterspurgte af erhvervslivet. Dette har bestyrelsen allerede besluttet at gøre på strukturfondsområdet. Det kan også overvejes at gøre det mere attraktivt for private virksomheder at byde ind på operatørrollen, fx ved at bruge EU-udbud i udmøntninger. • Øget brug af digitale virkemidler: De fleste erhvervsfremmeprojekter tager sigte på fysiske ydelser til virksomhederne. COVID-19 har forstærket brugen af digitale ydelser og interaktioner i dansk erhvervsliv. Bestyrelsen kan igangsætte indsatser, der har til hensigt at udvikle nye digitale ydelser og services til virksomhederne.

4. Partnerskab og samarbejde (tværgående pejlemærke)

Pejlemærke
Via partnerskaber og løsninger leveret i fællesskab med andre tilbydes virksomhederne de bedste muligheder for at udvikle sig.

Status
<p><i>Eksisterende tiltag for at fremme partnerskab og samarbejde:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tæt dialog med lokale, regionale og nationale aktører om bestyrelsens strategi og inddragelse af Erhvervsindustriens bestyrelser i udarbejdelsen af udmøntningsplaner. • Tæt samarbejde med Uddannelses- og Forskningsministeriet omkring fremtidens klynger. • Aftale med erhvervsministeren om, at bestyrelsens udmøntninger skal bidrage til at understøtte klimapartnerskabernes anbefalinger, et sammenhængende Danmark og fremtidens arbejdspladser. • Bestyrelsen har indgået aftale med erhvervsministeren om, at bestyrelsen i samarbejde med erhvervsindustriens bestyrelser bidrager til erhvervsministerens indsats for at skabe et mere sammenhængende Danmark, idet erhvervsfremmesystemet skal styrke erhvervs- og turismeudvikling i landdistrikter såvel som i byer. • Partnerskab og samarbejde indgår som vurderingskriterium i alle annonceringer, dvs. der lægges vægt på, at aktørerne bag projektet har de rette kompetencer og erfaringer til at løfte og gennemføre projektet effektivt.

Overvejelser om fokus i 2021
<p>Bestyrelsen skal drøfte, hvordan pejlemærket om partnerskab og samarbejde skal fremmes i 2021. Det kan fx ske på følgende måder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Partnerskab om lokale fyrtårnsindsatser. Der skal etableres et tæt partnerskab med erhvervsministeren, Erhvervsindustrien, lokale aktører, fonde, investorer og virksomheder om identifikation og opdyrkning af lokale fyrtårnsindsatser, der kan styrke erhvervsudviklingen i en hel landsdel. • En mere partnerskabsbaseret tilgang: Bestyrelsen kan drøfte, om det også i andre sammenhænge end ved opdyrkning af fyrtårne kan overvejes, om en partnerskabsbaseret tilgang til bestyrelsens udmøntninger kan være gavnlige. En sådan tilgang vil adskille sig fra den sædvanlige udmøntningsmodel, hvor bestyrelsen udmønter midler på baggrund af indkomne ansøgninger. En partnerskabsbaseret tilgang vil medføre en mere aktiv rolle for bestyrelsen, hvor bestyrelsen søger at etablere konkrete initiativer i dialog med andre parter, som eventuelt også kan tilbyde finansiering mv. • Styrket samarbejde med fonde: Bestyrelsen kan overveje, om der er behov for at understøtte samarbejdet med fx Innovationsfonden og private fonde for, at begge parter kan identificere behov hos virksomhederne og samtidig reducere risikoen for overlappende indsatser. • Styrket vejledning af ansøgere: Vejledningsindsatsen af potentielle ansøgere kan styrkes, så flere ansøgere får øje på hinandens roller og kompetencer i erhvervsfremmesystemet. Projekterne kan i dag få en tidlig sparring på idébeskrivelser, der medvirker til reduktion i antallet af ansøgninger, og får flere aktører til at søge i fællesskab. • Flere private operatører: Bestyrelsen kan overveje, om man ønsker flere private aktører på banen som operatører i erhvervsfremmesystemet og hvordan dette fremmes i praksis.

5. Arbejdskraft og social inklusion

Pejlemærke
Virksomhedernes adgang til kvalificeret arbejdskraft skal styrkes ved at uddanne og efteruddanne flere med relevante kvalifikationer, tiltrække og fastholde højt kvalificeret arbejdskraft og øge virksomhedernes sociale inklusion
Status
<ul style="list-style-type: none"> • Adgang til kvalificeret arbejdskraft er vigtig for virksomhedernes udvikling og omstilling. Det er senest aktualiseret af COVID-19-pandemien, hvor mange virksomheder skal udvikle og omstille sig til nye markedsvilkår. • Det ordinære offentlige uddannelses- og beskæftigelsessystem har en bred vifte af efteruddannelses tilbud til såvel ledige som ansatte. Midlerne fra Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse kan bl.a. supplere det ordinære system med risikovillig kapital til udviklings- og forsøgsindsatser, som ikke kan finansieres i det ordinære taxameterfinansierede system samt mere virksomhedsrettede indsatser til små og mellemstore virksomheder. • I 2021 ventes bestyrelsens portefølje at rumme 57 unikke projekter med aktiviteter for ca. 570 mio. kr. På det første møde i 2021 vil bestyrelsen endvidere igangsætte indsatser, der skal fremme inklusion af udsatte borgere på arbejdsmarkedet, ligesom indsatserne under annonceringen "Morgendagens Kompetencer" ikke indgår i opgørelsen. • Bestyrelsen vil have færre midler til rådighed i 2021 end i 2020. Samtidig forventes det, at der i de kommende år vil være færre midler fra den Europæiske Socialfond, ligesom regionerne fremover vil få indstillingsret til 20 pct. af socialfondsmidlerne til at styrke udviklingen af erhvervsskolerne og det øvrige ungdomsuddannelsesområde, som regionerne har hjemmel til at arbejde med i dag.
Overvejelser om fokus i 2021
<u>Generel drøftelse</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses rolle på området for kvalificeret arbejdskraft: Ovenstående status giver anledning til en strategisk drøftelse af, hvordan Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse med et blik for virksomhedernes behov målretter sine indsatser, så de supplerer de indsatser og muligheder, der findes i det ordinære uddannelses- og beskæftigelsessystem. • Fokuseret indsats: Tilsvarende kan bestyrelsen drøfte, om dens indsatser skal fokuseres, så de enten omfatter 1) færre fokusområder eller 2) specifikke brancher eller klynger på baggrund af en løbende vurdering af, hvor behovet og effekten vurderes størst. Det bemærkes, at 25 pct. af midlerne i EU's Socialfond i den kommende programperiode 2021-2027 vil være målrettet social inklusion.
<u>Fokus i 2021</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Styrket sammenhæng mellem erhvervs-, uddannelses- og beskæftigelsesindsatserne: Bestyrelsen kan fokusere på at understøtte et tættere samarbejde mellem aktørerne i beskæftigelsessystemet, viden- og uddannelsesinstitutioner og erhvervsfremmesystemet med henblik på at styrke virksomhedernes strategiske fokus på kompetenceudvikling. I den forbindelse kan bestyrelsen have fokus på, hvordan kompetenceudvikling bidrager til den omstilling, mange virksomheder ser ind i. Kompetenceudviklingen skal ses som en integreret del af virksomhedernes løbende udvikling og fx understøtte implementeringen af nye forretningsmodeller, grøn omstilling, digitalisering mv. Det giver mulighed for flere typer af indsatser: efteruddannelse og omskoling, flere AC'er ud i SMV'er, match lokalt mellem virksomhedernes efterspørgsel og placering af uddannelsesinstitution samt inklusion af udsatte unge og borgere på kanten af arbejdsmarkedet. • Indsatser målrettet specifikke brancher og styrkepositioner: Bestyrelsen kan målrette sine indsatser til virksomheder inden for en bestemt branche eller styrkeposition, hvor der på tværs af virksomheder er identificeret et fælles kompetencebehov, og hvor bestyrelsens indsats kan bidrage til en mere målrettet og intensiv indsats, end der tilbydes i det ordinære uddannelsessystem. Senere kan der fokuseres på andre brancher eller styrkepositioner.

6. Innovation og styrkepositioner (herunder turisme)

Pejlemærke
Flere virksomheder skal udvikle nye produkter og services via styrket innovationskultur og -kapacitet og en konsolideret klyngeindsats, og vækstpotentiallet i dansk turisme skal indfries.
Status
<ul style="list-style-type: none"> • Erhvervsministeren og Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse har aftalt at samarbejde om at øge anvendelsen af den offentlige viden og forskning i nye og eksisterende virksomheder. • Det forventes, at de nye klynger udpeges med virkning fra 1. januar 2021, og der vil således være opnået en reel konsolidering af indsatsen fra mere end 60 aktører i dag til 14 klynger fremover. • Klyngerne bliver vigtige aktører på de erhvervs- og teknologiområder, som har størst betydning for dansk økonomi og får en væsentlig rolle ift. at fremme innovation og omstilling, som kan møde en ændret efterspørgsel post-COVID og bidrage til at realisere nye potentialer inden for det digitale og det grønne område. Klyngerne skal styrke innovationskapacitet og -kultur i SMV'ere m.fl. og starte samarbejde med relevante aktører som fx erhvervshusene, innovationssystemet osv. • Turismeerhvervet skabte i 2018 ca. 132,5 mia. kr. i omsætning og ca. 169.000 fuldtidsjob. Turismens bidrag til den danske eksport var i 2018 på ca. 58 mia. kr. Erhvervet har estimeret, at der aktuelt er 25.000-30.000 færre medarbejdere i turisme- og oplevelseserhvervet end på samme tidspunkt sidste år og det vurderes, at erhvervet kigger ind i en længerevarende krise. • Bestyrelsen bevilgede i april 2020 ca. 25 mio. kr. til to landsdækkende indsatser (Genstart Dansk Turisme 2020 og Kickstart Dansk Turisme 2020) for hurtigst muligt at kunne hjælpe et presset turismeerhverv i lyset af COVID-19-pandemien. Herudover afsatte bestyrelsen på mødet i maj 2020 ekstraordinært 13,1 mio. kr. til turismeindsatsen. Bestyrelsen har i 2020 i alt udmøntet 63,1 mio. kr. til 25 turismeprojekter. • Bestyrelsen har fået til opgave at udmønte en ekstraordinær pulje til styrket innovation og omstilling for særligt hårdt ramte erhverv på 100 mio. kr. med henblik på anvendelse i 2020 og 2021, herunder særligt turismeerhvervet og hoteller/restauranter.
Overvejelser om fokus i 2021
<ul style="list-style-type: none"> • Klyngerne skal fremme innovation og omstilling i hele landet, herunder grøn og digital omstilling: Der bør fokuseres på at konsolidere det nye klyngelandskab, og at de nye klynger hurtigst muligt får sig organiseret og kommer i drift til gavn for virksomhederne. Sekretariatet følger op gennem styringskonceptet og handlingsplaner. Når klyngerne er operationelle, forventes de at have fokus på, hvordan de kan være decentralt tilgængelige og nå ud til virksomheder i hele landet. Herudover er grøn omstilling, det digitale og internationalisering og iværksætter centrale temaer, som klyngerne forventes at beskæftige sig med. • Styrket sammenhæng mellem forskning, innovation og erhvervsfremme: Der kan i 2021 fokuseres på, hvordan samarbejdet mellem forsknings- og innovationsområdet, herunder kommende nationale tiltag, og erhvervsfremmeområdet bedst koordineres, så den samlede indsats hænger bedst muligt sammen og skaber mest muligt værdi for virksomhederne. Der skal etableres tæt samarbejde mellem klyngerne, erhvervshusene, Innovationsfonden mv. • Genrejsning af turismen efter COVID19: Dansk turisme står fortsat i en alvorlig krise, og der er på den baggrund både behov for en kortsigtet indsats og for indsatser, der styrker turismeerhvervet i forhold til at gribe og udnytte nye markedsmuligheder på længere sigt. Dette kan afspejles i udmøntningen af turismepuljen for 2021, hvor der bl.a. kan bygges videre på erfaringerne fra de brede indsatser, som bestyrelsen støttede i 2020. Genstarten kan anvendes til grøn omstilling og bæredygtig turismeudvikling, da turisterne i fremtiden vil efterspørge mere bæredygtige produkter, og da dansk turisme skal bidrage til 70 pct.-målsætningen. Et af de seks strategiske fokusområder i <i>Erhvervsfremme i Danmark 2020-2023</i> er netop bæredygtighed, og bestyrelsen kan derfor overveje at prioritere dette indsatsområde yderligere.

7. Grøn omstilling og cirkulær økonomi

<p>Pejlemærke</p>
<p>Flere virksomheder skal omstille sig til at drive deres forretning på grønnere og mere bæredygtige måder, og udvikling af og eksport af grønne og cirkulære løsninger skal styrkes.</p>
<p>Status</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Erhvervsministeren og bestyrelsen har aftalt, at bestyrelsen vil bidrage til at løfte anbefalinger fra klimapartnerskaberne, der styrker grøn omstilling og cirkulær økonomi i dansk erhvervsliv. På den måde skal bestyrelsen være en aktiv medspiller i arbejdet med at indfri ambitionerne i klimaloven. I klimapartnerskaberne peger erhvervslivet på, at den grønne omstilling kan styrkes ved at skaffe virksomheder bedre adgang til den nyeste viden, finansiering, stærke offentlige og private samarbejdspartnere, netværk, rådgivning, konkrete værktøjer, mv. • Mange danske SMV'er er fortsat tilbageholdende med at tage hul på grøn omstilling og cirkulær økonomi. Hver fjerde SMV'er savner grøn viden og rådgivning, og de grønne patentansøgninger er koncentreret på få virksomheder. 10 virksomheder står for næsten 75 pct. af patentansøgningerne med stor tyngde inden for vindteknologi, mens andre lande har en betydeligt større spredning. • Bestyrelsen har i 2019 og 2020 søsat en række projekter med fokus på grøn omstilling, cirkulær økonomi og forretningsudvikling, som vil bidrage til opfølgning på klimapartnerskabernes anbefalinger og medvirke til at indfri bestyrelsens og regeringens ambition om at gøre Danmark til en grøn iværksættation og skabe et grønt erhvervseventyr. Dette stemmer også overens med Aftale om strategi for erhvervsfremme med ministeren. Tilsammen vil 16 eksisterende grønne projekter i 2021 igangsætte aktiviteter for ca. 200 mio. kr. og involvere ca. 750 virksomheder. Projekternes vigtigste virkemiddel er sparring og rådgivning til SMV'er, bl.a. i det store GCO-projekt. I november 2020 vil bestyrelsen som opfølgning på klimapartnerskabernes anbefalinger igangsætte yderligere indsatser, der skal styrke værdikædesamarbejder og symbioser. • Folketinget indgik før sommer to store politiske aftaler om hhv. affald samt energi og industri, der indeholder markante initiativer med erhvervsfremmende potentialer. Der er afsat 2,5 mia. kr. i perioden 2020-2030 til elektrificering og energieffektivisering i industrien; 2,9 mia. frem til 2030 til biogas og andre grønne gasser; 800 mio. årligt fra 2024 til fangst og lagring af CO2 samt 750 mio. kr. til Power to X-initiativer. Derudover er der netop indgået politisk aftale om at afsætte 25 mia. kr. til Danmarks Grønne Fremtidsfond, og der forventes yderligere initiativer i forbindelse med de kommende politiske aftaler vedr. regeringens klimahandlingsplan inden for landbrug, transport, byggeri, forskning mv. • EU har afsat store milliardbeløb til grønne projekter. Det vil medføre store kommercielle muligheder for danske virksomheder, herunder ift. deltagelse i større fælleseuropæiske projekter inden for strategisk vigtige nye grønne teknologier.
<p>Overvejelser om fokus i 2021</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Effekt og sammenhæng i et grønt erhvervsfremmesystem: Der er mange grønne indsatser i gang allerede, og der er flere på vej med de allerede indgåede og kommende politiske aftaler i relation til regeringens klimahandlingsplaner. Flere af de kommende lokale fyrtårnsinitiativer vil sandsynligvis også vedrøre grøn omstilling. På den baggrund kan bestyrelsen i 2021 vælge at sætte fokus på at fremme sammenhæng og effekt af de mange grønne indsatser og arbejde for, at indsatserne kommer det brede erhvervsliv, særligt SMV'erne, i hele landet til gode. Der kan være særligt fokus på, hvordan grønne erhvervsfremmeprojekter, erhvervshusenes vejledning, de nye klyngers grønne innovationsaktiviteter samt den digitale erhvervsfremmeplatform <i>Virksomhedsguiden</i> kan komplementere hinanden og udvikles. Samtidig kan bestyrelsen arbejde for, at erhvervsfremmesystemet bliver virksomhedernes indgang til de store grønne indsatser, som lanceres nationalt. • Grønne iværksættere og eksportgenopretning med fokus på grønne markedspotentialer: Bestyrelsen kan i tråd med klimapartnerskabernes anbefalinger overveje nye indsatser, som styrker økosystemet for grønne iværksættere, vækstiværksættere og andre SMV'er, der har fokus på nye grønne teknologier med store internationale markedspotentialer (fx Power-to-X, CO2-fangst og -lagring, mv.).

8. Iværksætteri

Pejlemærke
Flere iværksættere skal lykkes, og de nye virksomheders udvikling og skalering skal øges, blandt andet ved at styrke iværksætttermiljøerne i hele landet.
Status
<ul style="list-style-type: none"> • COVID-19 pandemien har slået benene væk under mange iværksættere. De rammes hårdere af den faldende efterspørgsel og opbremsning i muligheder for test og dialog, da deres forretningsmodeller stadig er under udvikling. Samtidig har de nye virksomheder begrænsede ressourcer og kompetencer, ligesom de har svære ved at få adgang til kvalificeret rådgivning. De har derved mindre at stå imod med og større behov for inspiration, viden og netværk for at kunne udvikle og tilpasse deres forretningsmodeller og skabe nye indtjeningsmuligheder. • Bestyrelsen har i 2019 og 2020 igangsat og styrket en række initiativer, som skal styrke iværksætternes chance for at lykkes og øge deres udvikling og skalering. Der er igangsat to store landsdækkende initiativer målrettet henholdsvis den brede iværksættergruppe med "IværksætterDanmark" og vækstiværksætterne med "Beyond Beta". Den brede indsats forventes at nå ud til ca. 3.700 iværksættere i projektets levetid, mens vækstiværksætterindsatsen forventes at opnå 225 deltagere. Derudover er der igangsat mindre, lokale projekter, som enten fokuserer på et særligt geografisk område som fx "StartUp Viborg" eller et særligt tematisk område som "GT-programmet", der har fokus på green tech iværksættere. Der forventes i 2021 at være 37 unikke projekter om iværksætteri i bestyrelsens portefølje, der tilsammen vil have aktiviteter for godt 340 mio. kr. • Der findes flere andre tilbud for iværksættere uden for bestyrelsens portefølje, som fokuserer på at understøtte iværksætternes finansiering. De største statslige tilbud findes hos Innovationsfonden, hvor iværksættere kan søge støtte under Innofounder (stipendier) eller Innobooster (støtte til udvikling og markedsmodning) og Vækstfonden, som tilbyder forskellige typer af låneordninger med risikovillig kapital. I mindre skala findes Fonden for Entreprenørskab, som uddeler mikrolegater til studerende og støtter undervisning og uddannelse i entreprenørskab. Derudover tilbyder Trade Council individuel rådgivning og gruppebaserede forløb for startups, der ønsker at skalere eller skaffe risikovillig kapital og innovationspartnere internationalt.
Overvejelser om fokus i 2021
<ul style="list-style-type: none"> • Boost af eksisterende indsatser på signaturprojekter: Der kan afsættes midler til at booste de indsatser, som bestyrelsen allerede har igangsat, herunder særligt de to landsdækkende indsatser. Det vil give mulighed for, at flere iværksættere kan deltage i programmerne. Signaturprojekterne "IværksætterDanmark" og "Beyond Beta" har fået en tillægsbevilling i 2020 til at lave supplerende tilbud til virksomhedernes behov post-COVID-19 med særligt fokus på digitale forløb og øget fokus på kapitalfremskaffelse, hvilke vil kunne styrkes yderligere, men afhængig af efterspørgslen kan indsatserne boostes yderligere. • Grønt iværksætteri: Bestyrelsen og regeringen har en fælles ambition om at gøre Danmark til en grøn iværksætternation og skabe et grønt erhvervseventyr, ligesom flere af klimapartnerskaberne har givet anbefalinger, som sigter på at styrke det grønne iværksætteri. Der kan igangsættes en indsats, der styrker økosystemet for grønne iværksættere og vækstiværksættere og kan fx fokusere på at styrke de grønne iværksætteres forretningskompetencer eller deres kapacitet til at tiltrække kapital. Indsatsen kan også styrke koblingen mellem forskningsmiljøer, iværksættere og det øvrige økosystem eller på internationalisering af de grønne iværksætteres forretningsmodeller. • Iværksætterindsats med fokus på opbygning af økosystemer: Der har været gode erfaringer med mere brancherettede indsatser, hvor iværksætterne indgår i et acceleratorforløb i fysiske iværksætttermiljøer med fokus på både generel forretningsudvikling og rådgivning om brancherettede problemstillinger, vidensoverførsel eller teknisk rådgivning. Der kan igangsættes en indsats, som fx har fokus på opbygning af økosystemer, hvor operatører samler de relevante aktører inden for klynger, specialiseret erhvervsfremme, brancheorganisationer, vidensinstitutioner og teknisk viden enten i et lokalt eller brancherettet perspektiv.

9. Digitalisering og automatisering

Pejlemærke
Virksomhedernes digitale niveau og sikkerhed samt brug af automatiserede løsninger og robotter skal styrkes.
Status
<ul style="list-style-type: none"> • COVID-19 har for mange virksomheder øget nødvendigheden af digitale løsninger for at kunne nå ud til deres kunder – fx online salg og video-møder – og for at kunne tilrettelægge arbejdet fleksibelt. Samtidig giver digitaliseringen den fordel, at virksomhederne hurtigt kan monitorere fx skift i efterspørgsel hos deres kunder eller leverandørled, hvilket er særligt vigtigt under COVID-19. • Danske virksomheder har internationalt set et højt digitalt niveau. Der er dog en markant digital ulighed mellem store og små virksomheder, idet 90 pct. af store danske virksomheder har en høj eller meget høj digitaliseringsgrad, mens det gælder blot halvdelen af de små danske virksomheder. • De mindre danske virksomheder har ikke i samme grad mulighed for at allokere de nødvendige ressourcer og rette kompetencer til at digitalisere deres forretning og integrere digitale teknologier. Virksomhederne går derfor glip af mulighederne for at udvikle nye tjenester, produkter samt optimere forretningsprocesser og salg. Potentialet i digitalisering af de små og mellemstore virksomheder er således stort og uudnyttet. 40 pct. af de danske SMV'er har desuden et lavt digitalt sikkerhedsniveau, og desto mindre virksomheden er, desto færre digitale sikkerhedsforanstaltninger har den implementeret. • Ift. e-eksport ligger Danmark på en 27. plads ud af 28 nationer i Eurostats opgørelse. Der er her et uudnyttet potentiale, da mange danske virksomheder allerede har en webshop. Til gengæld stiger den internationale konkurrence også med bl.a. internationale online markedspladser, hvor vilkårene kan virke uoverskuelige. • Bestyrelsen har i 2020 afsat 89 mio. kr. til digitaliseringsprojekter, herunder 38 mio. kr. til <i>SMV:Digital</i>, 24 mio. kr. til en indsats, der skal løfte det digitale kompetenceniveau blandt ledere og medarbejdere i SMV'er med henblik på imødegåelse af COVID-19, og 27 mio. kr. i tillægsbevillinger til digitaliseringsprojekter rettet mod udfordringer forårsaget af COVID-19. I 2019 udmøntede bestyrelsen ca. 60 mio. kr. til digitaliseringsprojekter, heraf 25 mio. kr. til <i>SMV:Digital</i> og ca. 25 mio. kr. til et digitalt løft af SMV'er via kompetenceudvikling. • Der forventes at være 20 digitaliseringsprojekter i bestyrelsens projektportefølje i 2021. De vil udføre aktiviteter for knap 270 mio. kr. og involvere næsten 900 virksomheder i 2021.
Overvejelser om fokus i 2021
<ul style="list-style-type: none"> • Boost af eksisterende indsatser. Der er en række eksisterende indsatser, herunder <i>SMV:Digital</i> som møder stor opbakning og efterspørgsel i erhvervslivet. Bestyrelsen kan prioritere at styrke disse indsatser og derved hjælpe SMV'erne med at styrke virksomhedens vækst og konkurrenceevne samt it-sikkerhed gennem investeringer i digitale løsninger, automatisering eller e-handel. • Digitalisering som led i en bredere genstarts- og omstillingsindsats. SMV'er har behov for at omstille sig hurtigt til den teknologiske udvikling, til efterspørgsel efter grønne løsninger samt ændringer i markeder og efterspørgsel internationalt bl.a. pga. COVID-19. Det kan overvejes at igangsætte et større, samlet program med fokus på at understøtte omstilling i SMV'er i hele landet. Et sådant program skal tage udgangspunkt i virksomhedernes behov og understøtte den nødvendige teknologiske, organisatoriske og kompetencemæssige omstilling i den enkelte virksomhed. • Digital innovation gennem udviklingsforløb: Bestyrelsen kan prioritere indsatser, der bringer relevante erhvervs- og innovationsfremmeaktører (erhvervshuse, klynger og GTS'ere mv.) sammen for at tilbyde sammenhængende udviklingsforløb, der hjælper virksomheder med at udvikle og teste nye tjenester og produkter baseret på avancerede digitale teknologier.

10. Internationalisering

Pejlemærke
Virksomhedernes internationalisering skal øges gennem øget internationalt samarbejde, evnen til at håndtere global usikkerhed og styrket parathed til omstilling og eksport.
Status
<ul style="list-style-type: none"> • Danske SMV'er indgår i globale forsyningskæder og oplever stigende usikkerhed og fald i efterspørgsel relateret til COVID-19 krisen. Der er praktiske udfordringerne med at flytte varer over nationale grænser, som påvirker den almindelige handel såvel som handel med mellemvareprodukter. Det kan medføre økonomisk protektionisme, hvor virksomheder søger underleverandører inden for egne grænser for at opnå større uafhængighed, noget der kan ramme danske underleverandører. Industri- og produktionsvirksomheder, sammen med handel og turisme, er hårdest af COVID-19 krisen. Fødevare- og medico-områderne er i mindre grad ramt af krisen, da der stadig er efterspørgsel efter basisvarer. • Spørgsmålet om Brexit stadighed på dagordenen, og med Storbritannien som et af Danmarks største eksportmarkeder påføres virksomhederne yderligere omkostninger ved deres udtrædelse af toldunionen. • Bestyrelsen har i 2019 og 2020 støttet en række indsatser med fokus på internationalisering og eksport. De væsentligste initiativer er Øget Eksportparathed i SMV'er, hvor 550 virksomheder tilbydes rådgivning til udvikling eksport- og internationaliseringsplaner. Herudover "Deal or no Deal – that's the question", Skalering gennem Digitalisering og Internationalisering, og en COVID-19 tillægsbevilling til projektet Zealand International. I 2021 vil i alt ni projekter tilbyde sparring og støtte til SMV'er for i alt godt 100 mio. kr. • Regeringens genstartsteams, der har set på mulighederne for genstart af dansk eksport, anbefaler at prioritere en tværgående straksindsats på følgende områder: lettere adgang til erhvervsrejser, styrket e-handel og digitale servicekanaler, styrket international markedsføring i en digital verden og mere risikovillig kapital. Herudover anbefales længevarende indsatser ift. international koordination af rejseregler og -restriktioner, grøn og digital omstilling, styrket økonomisk diplomati og eksportrådgivning samt kompetencer. • Af andre initiativer har The Trade Council igangsat en taskforce, det såkaldte Global Response Team. Det er et udrykkerhold, der opsøger og bistår virksomheder for at hjælpe med markeds- og projektåbninger. De har særligt fokus på grønne og bæredygtige løsninger. På Virksomhedsguiden arbejdes der p.t. på et optimeret vejledningsunivers med særligt fokus på eksport og internationalisering.
Overvejelser om fokus i 2021
<ul style="list-style-type: none"> • Eksportgenopretning: COVID-19-krisen påvirker dansk eksport i negativ retning, ligesom der pga. Brexit er usikkerhed omkring eksporten til UK. Bestyrelsen kan derfor overveje at prioritere initiativer, som kan styrke virksomhedernes evne til at håndtere den globale usikkerhed og bringe deres eksport tilbage på sporet. En eventuel indsats kan understøtte anbefalingerne fra regeringens otte genstartsteams. • Boost af eksisterende indsatser: Bestyrelsen har igangsat flere store initiativer, der tilbyder hjælp på baggrund af SMV'ernes behov. Med erhvervsindustrien som operatører og partnere er initiativerne bredt forankret i erhvervsfremmesystemet, og bestyrelsen kan drøfte, om disse initiativer med fordel kan "boostes". • Den eksportforberedende indsats: Med udgangspunkt i anbefalingerne fra de otte genstartsteam, bl.a. omkring at styrke den internationale markedsføring i en digitale verden, e-handel, digitale servicekanaler og kompetencer kan det drøftes at igangsætte en indsats, som øger gennemslagskraften for danske virksomheder, når de skal tilgå udenlandske markeder ved at styrke den digitale eksportforberedende indsats. Indsatsen kan fx bestå af relevant markedsinformation, digital vejledning, redskaber og kompetencer, der hjælper virksomhederne med at forberede sig på eksport. Indsatsen vil kunne implementeres i relation til Virksomhedsguiden. • Hjemtag af EU-midler: Bestyrelsens bevillinger til NordDanmarks EU-kontor og Enterprise Europe Network Denmark udløber ved udgangen af 2020 hhv. medio 2021. Fremtidig hjemtag af EU-midler til Danmark er et væsentligt tema, hvorfor sekretariatet vil gå i dialog med de fire regionale EU-kontorer om finansiering efter 2020. Som led i denne proces vil der blive set på, hvordan indsatsen på dette område kan understøtte reformens formål om forenkling, sammenhæng og kritisk masse.